

**පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ පුරා විද්‍යා සහකාර අධ්‍යක්ෂ
කිරිසමන් විජේතුංග**

07

රණි ලේඛන පුරා-
විද්‍යා විෂය හැදෑරීම
සඳහා මූලාශ්‍රයක් ද
වන්නේ ය. මෙම
පැරණි ලේඛන
සඳහා “අභිලේඛන” යන නාමය
සිංහල භාෂාවෙන් ව්‍යවහාර වේ. ඒ
සඳහා ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් එපිග්‍රැෆි
(EPIGRAPHY) යන වචනය
යෙදේ. අභිලේඛන යනුවෙන්
පොදුවේ පැරණි සියළුම ලේඛන-
වලට ව්‍යවහාර කෙරේ. ප්‍රධාන
වශයෙන් ම අප සතුව ඇති පැර-
ණිතම ලේඛනවලට අයත් වන්නේ
ශිලා ලේඛන බව සඳහන් කළ
යුතුව ඇත. ශිලා ලේඛන
(INSCRIPTIONS) ඉන්ස්-
ක්‍රිප්ෂන්ස් යන නාමයෙන් හැඳින්-
වෙයි. ශිලා ලේඛන වලින් ද ඉතා ම

පැරණි ලේඛන වර්ගය ලෙන් ලිපි
ලෙස සැලකේ. ඒ අනුව ශිලා
ලේඛන වර්ග හතරකි.
1. ලෙන් ලිපි
2. ගිරි ලිපි
3. ටැම් ලිපි
4. පුවරු ලිපි
ශිලා ලිපිවලට අමතරව පැරණි
ලේඛන අප රටේ මැටි බඳුන්වල ද
මැටි පුවරුවල ද ගඩොල් පැරණි
කාසි, රත්පත්, රිදීපත්, තඹපත්වල
මෙන් ම තලකොළ හෙවත් පුස්-
කොළපොත්වල ලියා ඇති බව
දැනට ලැබේ. මෙහි දී අප වැඩි
අවධානයක් යොමු කරවන්නේ
මෙම තල්පත්වල ලියූ ලේඛන
හෙවත් පුස්කොළපොත් පිලිබඳ ව
ය.
පැරණි ශිෂ්ටාචාරවල ජනතාව
ලිවීම හෙවත් ලේඛනය සඳහා

විවිධ මාධ්‍යයන් යොදා ගෙන තිබේ.
පුරාණ මිසරයේ පැරිස් කොළ
සහ පැනලි කළ මැටි පුවරු ද
චීනයේ හා තවත් පැරණි ශිෂ්ටා-
චාරවල ලී පතුරු පබළු විවිධ ගස්-
වල පොතු කොළ හා විවිධ රෙදි
වර්ග ද භාවිත කර තිබේ. මේවා
කඩදැසි මෙන් ඉතා පහසුවෙන්
එහා මෙහා ගෙන යා නොහැකි
නිසා සාමාන්‍ය ජනතාව අතර වැඩි
වශයෙන් භාවිතා වූ බවට සාක්ෂි
තැන.

පැරණි ම අකුරු

ලංකාවේ පැරණිතම ලේඛන
හමුවන්නේ ලෙන් ලිපි වල ය.
මේවා හික්ෂුන්වහන්සේලාට වාසය
කිරීම සඳහා සකස් කරන ලද ගල්
ලෙන් වල කටාරම යට ලියන ලද්-
දකි. මෙම පැරණිතම අකුරුවලට
නාවිතා කරන නාමය නම් බ්‍රාහ්මී
අක්ෂර යන්න යි.
මෙම පැරණි අක්ෂර බ්‍රාහ්මී වුව
ද, මෙහි භාෂාව මූල සිංහල ය

හෙවත් සිංහල ප්‍රාකෘතය යනුවෙන්
භාෂා විශේෂඥයින් විසින් හඳුන්-
වනු ලැබේ. පැරණි ම බ්‍රාහ්මී අක්-
ෂර ලියූ ලෙන් ලිපිවල එම ලේඛන
ලියන ලද්දේ මිහිඳු මහරහතන්
වහන්සේ ප්‍රමුඛ ධර්ම දූත පිරිස
ලංකාවට වැඩම කරවීමෙන් පසුව
බව මැනක් වනතුරු ම නිබු විශ්වා-
සය යි. ඒ අනුව භාරත දේශයේ
මගධ අධිරාජ්‍යයක් ගොඩ නැගූ
අසෝක රජුගේ ගිරිලිපිවල දක්-
නට ලැබෙන බ්‍රාහ්මී අක්ෂරවලට
බොහෝ සමාන වූ අක්ෂර
ලංකාවේ ද දක්නට ලැබෙන නිසා ද
මේ බව විද්වතුන් විසින් ප්‍රකාශ
කරන ලදී.
එසේ වුවද, මීට වසර විස්සකට
පමණ ඉහත දී අනුරාධපුරයේ
ඇතුළු නුවර කරන ලද පර්යේෂණ
කැණීමක් අනුව යකඩ භාවිතය, වී
ගොවිතැන, අශ්වයින් හා ගවයින්
ඇති කිරීම මෙන් ම ඉතා දියුණු
මැටි බඳුන් නිර්මාණය කිරීම පිළි-
බඳව ද යෙදුණු ජනතාවක් සිටි

බව සොයා ගෙන ඇත. අනුරාධපුරයේ වත්මන් භූමියේ සිට අඩි විසි අටක් පමණ යට ස්තරවලින් සොයා ගන්නා ලද එම තොරතුරු හිටපු පුරාවිද්‍යා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ආචාර්ය සිරාන් දරණියගල මහතා විසින් කරන ලද පර්යේෂණ කැණීම් අනුව සොයා ගන්නා ලදී. එම කැණීම් වලින් සොයා ගත් ඉතා දියුණු මැටි බඳුන් තාක්ෂණයක් ද ප්‍රකට විය. එපමණක් ද තොව එම මැටිබඳුන්වල බ්‍රාහ්මී අක්ෂර ලියා

තිබුණු බව ද ඔහුගේ පර්යේෂණවලින් ප්‍රකට විය. ඒ අනුව නම් ලංකාවේ දැනට ලැබී ඇති පැරණිම අක්ෂර හමුවන්නේ ලෙන් ලිපිවල තොව මෙම මැටි බඳුන්වල ය. එම මැටි බඳුන් හා සම්බන්ධ වූ ශිෂ්ටාචාරය මිහිඳු මහරහතන්වහන්සේ ලංකාවට වැඩම කරවීමට වසර දෙතුන් සියයකට ඉහත කාලයකට අයත් බව කාබන් 14 කාල නිර්ණය හා ස්තර අනුව ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.

මේ පිළිබඳ විවිධ මත අභිප්‍රේඛන හැඳින් අතර පවතින බව ද මෙහිදී සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

සිංහල අකුරු ලිවීම

මුළුකුරු
සිහ කුරු
හා
ගජකුරු
පුස්කොළවල ලියන අකුරුවල හැඩය පිළිබඳ ඉතා වැදගත් සටහනක් අම්බලන්ගොඩ කුසලාධිමම

නාභිමිපාණේ සිංහල අකුරු නම් ග්‍රන්ථයෙහි මෙසේ සඳහන් කරති.

"පැරණි සිංහලයෝ මුළුකුරු, ගජකුරු, සිහකුරු යැයි සිංහල අකුරු හැඩහුරුකම් බලා කොටස් තුනකට බෙදා ලේඛනයෙහි යෙදුහ.

මේ මුළු අකුරු ව්‍යවහාරය, ලක්දිව ඇතැම් පළාත්වල අදත් නොමැරී ඉතිරි වී තිබේ.

පුස්කොළයේ ලිවීම

පැ

රණි කාලයේ දී ලංකාවේ ඉතා සුලබව ම තිබුණේ පුස්කොළ පොත්වල ලිවීම බව විද්වතුන් පිළිගෙන ඇති කරුණකි. වලගම්බා රාජ සමයේ දී වැටකය පනක ලියා හික්-ඹුන් වහන්සේ තමකට විහාරාමයක් පූජා කිරීම පිළිබඳව ද වංසකතාවල සඳහන් වන තිසා පුස්කොළය මෙන් ම වැටකය පත්වල ලිවීම ද තිබෙන්නට ඇතැයි සිතිය හැකි ය. ඊට අමතරව වලගම්බා රාජ යුගයේ දී ත්‍රිපිටකය ග්‍රන්ථාරාථ කළ වග ද ඉතා ප්‍රකට ය. ඒවා ද පුස්කොළ පොත්වල ලියා තිබුණි. ක්‍රි. ව. පස්වන සියවසේ දී බුද්ධඝෝෂ හිමි ලංකාවට වැඩම කිරීමෙන් පසුව මෙම ග්‍රන්ථ සියල්ල ම පාලි භාෂාවට පරිවර්තනය කළ බව ද ඉතා ප්‍රකට කරුණකි.

මෙසේ ආදි කාලයේ දී පුරාණ ලංකාවේ ඉතා සුලභ ලිවීමේ මාධ්‍යයක් ලෙස සැලකිය හැක්කේ පුස්කොළ හෙවත් තල්පත්වල ලිවීම ය. එසේ වුවද ලිවීම සඳහා තල්පත් හෙවත් පුස්කොළ යොදා ගන්නා ලද්දේ කවර කාලයක දී ද යන්න තිශ්චිතව ම ප්‍රකාශ කළ නොහැකි ය.

ඉහතින් සඳහන් කළ පරිදි වලගම්බා රාජ යුගයේ දී (ක්‍රි. පූ. 89-77) ත්‍රිපිටකය ලේඛන ගත කිරීම සිදු වූ තිසා ඒ කාලය වන විට ශිලා ලේඛනවලට අමතරව ලිවීම සඳහා එම පුස්කොළ මාධ්‍යය ද පැවතුණා යැයි සිතිය හැකි ය. ඉතා බහුල වශයෙන් දැනට ඉතිරි වී ඇති ශිලා ලේඛන හැරුණු විට වෙනත් මාධ්‍යයක් බහුලව ලියා ඇත්තේ පුස්කොළ පොත්වල තිසා එද සිංහල ජනතාව ඉතා බහුල ලෙසින් ශිලා ලේඛනවලට අමතරව පුස්කොළය ලිවීමට භාවිතා කරන්නට ඇතැයි සිතිය යුතුව ඇත.

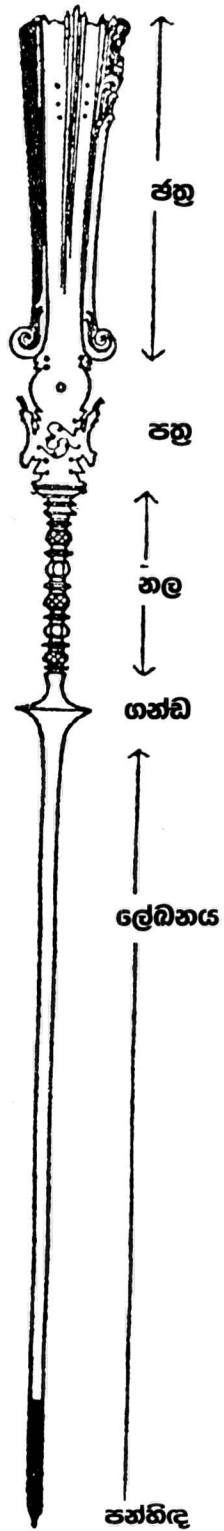
"ලිවීම සඳහා තල්පත් යොදා ගැනීම ඉන්දියාවේ සහ තේපාලයේ ද දක්නට ඇත. ලංකාවේ මෙන් ම තේපාලයේ ද විවිධ ප්‍රදේශවලින් සොයා ගත් තල්පත් දහස් ගණනක් එහි ලේඛනාගාරයන්හිත් පුස්කොළ හා පුද්ගලයන් අතරත් වෙයි. තේපාලයේ ලැබී ඇති පැරණි ම තල්කොළ ක්‍රිස්තු වර්ෂ 8 වැනි සියවසට පමණ අයත් වන අතර ලංකාවෙන් ලැබී ඇති පැරණි ම පුස්කොළ ලේඛනය ක්‍රිස්තු වර්ෂ 13 වැනි සියවසට

අයත් වෙයි. අපේ ශිෂ්ටාචාරයට කිට්ටු සබඳතාවක් ඇති ඉන්දියාවෙන් තේපාලයේත් ඇත වකවානුවේ සිට ම තල්පත් මාධ්‍යය ලිවීම සඳහා යොදා ගෙන ඇති බැවින් ලංකාවේ ද ඇත අතීතයේ සිට ම එම මාධ්‍යය ප්‍රචලිතව තිබෙන්නට ඇතැයි විශ්වාස කළ හැක. තවද, ක්‍රිස්තු වර්ෂ 4 වන සියවසේ දී දීපවංසය ද ක්‍රිස්තු වර්ෂ 5 වන සියවසේ දී මහාවංසය ද ලේඛනාරාථ වන විට ඊට පෙර ලියන ලද විවිධ ඉතිහාසයන් සහ ලියවිලි තිබූ බවට මහාවංසය සාක්ෂි දරයි. එවැනි සාක්ෂිවලින් පැහැදිලි වන්නේ ක්‍රිස්තු-පූර්ව තුන්වැනි සියවසේ දී ඇරඹුණු ලේඛන කලාව ඉන් අතතුරුව තොකඩවා දියුණු වී ඇති බවකි."

(පුවත්පත් කලා සමීක්ෂා පි. 3 - 1993)

පැරණි ලංකාවේ ලේඛන කලාව පිළිබඳව ඩබ්ලිව් ඒ. ද සිල්වා මහතා මෙසේ සඳහන් කර ඇත. "වැදගත් කෘතීන් සම්පාදනය කර බෙදා හැරීමේ කීර්තියක් ලංකාවට තිබුණි. දකුණු ඉන්දියාව, චීනය, බුරුමය (මියන්මාර්) සහ සියම් රට කලින් කලට බෞද්ධ කෘතීන් හා ටිකාවත් ලංකාවෙන් ලබා ගෙන ඇත. බුද්ධඝෝෂ ස්ථවිරයන් ක්‍රිස්තු වර්ෂ පස්වන (5) සියවසේ මුල් කාලයේ දී ග්‍රන්ථ සෙවීම සඳහා ලංකාවට පැමිණ අවශ්‍ය කෘතීන් සහ සිංහල ටිකාවල පිටපත් රැගෙන ගියහ. පොළොන්නරුවේ මහ පැරකුම්බා රජුගේ කාලයේ දී බුරුමය සහ ඉන්දියාවෙන් බෞද්ධ පොත් පත් සොයා විද්වතුන් මෙහි පැමිණ ඇත. ක්‍රිස්තු වර්ෂ 1466 දී එනම් බුවනෙකබා රජුගේ කාලය තුළ දී බෞද්ධ හික්ෂුත්වය සොයා පැමිණි පිරිස් ඔවුන් ආපසු යන විට වැදගත් බෞද්ධ පොත්පත්වල පිටපත් ද රැගෙන ගියහ.

පසුව ලංකාවෙහි සොයා ගැනීමට නොහැකි වූ පොත්පත් බුරුමය සහ සියමයට ගෙන ගිය පිටපත් වලින් ලබා ගන්නා ලදී. ක්‍රිස්තු වර්ෂ 1442 දී බුරුමයේ ජේගු නුවර ඇති ශිලා ලේඛනයක ඉතා වටිනා පොත් ලැයිස්තුවක් දී ඇත. එය සංඝයා වහන්සේලා වෙත කොන්ග්චිති සහ ඔහුගේ බිරිඳ විසින් ප්‍රදානය කරන ලද පොත් ලැයිස්තුවකි. එහි දැක්වෙන පොත්වල ලාංකික ආරම්භයක් ඇත.

සිංහලයන් සිංහල අකුරෙහි මෙසේ බෙදා තුනක් නගන ලද්දේ ලිවීමෙහි ඇති සුළු සුළු වෙනස්කම් සැලකීමෙනි. එය රුහුණට භාවිතා වූ අකුරු කොත් සහිත බැවින් "මුළු අකුරු" යැයි ද මායා රට අකුරු වට බැවින් සිහකුරු යැයි ද පිහිටි රට අකුරු අණධාකාර බැවින් ගජකුරු යැයි ද හඳුන්වන ලද්දේ ය. එකම දිවයිනෙක එකම ජාතියකට අයත් මිනිසුන් අතර භාවිතා වූ එකම අක්ෂර වර්ගයක් මෙසේ තුන් අයුරක් ගෙන හැඩ ගැසී ගියේ ඒ තුන් රටෙහි අකුරු ලිවීම එක් ලෙසකින් පුරුදු නො කළ බැවිනි. මෙබඳු වෙනස් වීමෙන් තාගර අකුරුවල ද දක්නා ලැබේ. (අකුරු නියමය, විරාමය, ලකුණු යෙදීම මුල් පොතෙහි දැක්වුණු සැටියෙන් ම දැක්වෙයි.)

පුස්තකෝලය තොත් කැපුම් මෙහෙමයි

ලිවීම සඳහා පුස්තකෝල පිළියෙල කිරීම පිළිබඳව කරුණු දක්වන මහාචාර්ය ආනන්ද කුලසූරිය මහතා මෙසේ විස්තර කරයි. ඒ සඳහා විශේෂයෙන් කරුණු තුනක් ඔහු විසින් අවධාරණය කරනු ලැබේ. ඒ මෙසේ ය.

1. පුස්තකෝල වර්ග

උව්‍ය, ඒවා ලිවීම , ලිවීම සඳහා ගැනුණු ඒවා ලිවීම සඳහා සකසා

පිළියෙල කිරීම. සිංහල පුස්තකෝල පොත් ගෙඩි, එහි ස්වරූපය, ගැප්-කොට ගත් කරුණු, ආරම්භය හා අවසානය පුස්තකෝලය පිළියෙල කිරීම යනාදිය මේ යටතේ සලකා බලනු ලැබේ.

2. සිංහල පුස්තකෝල

පොත් ගෙඩි, එහි බාහිර හා ඇතුළු ලකුණු , හැඩරුව, කම්බ පිළිබඳ විස්තර, සැරසිලි මෝස්තර, කම්බා බැඳීම, ලකුණු සලකුණු ආදිය මේ කරුණු යටතේ සලකා බලනු ලැබේ.

3. පුස්තකෝල කාල නිර්ණය

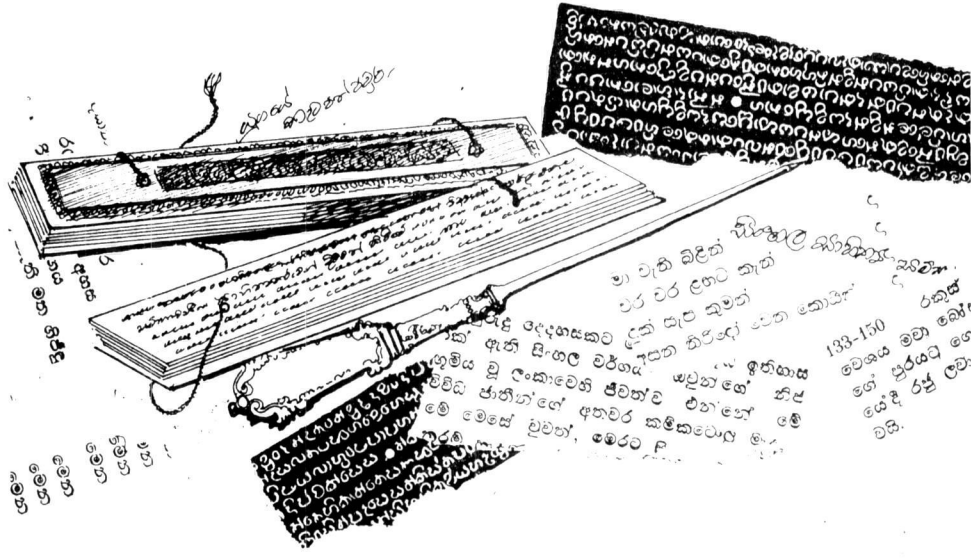
පුස්තකෝල කාලය, කොතරම් පැරණිදැයි විමසන්නේ කෙසේ ද?

පැරණි බව තීරණය කිරීමට යොදා ගැනුණු ක්‍රම, පත් ඉරු ගිණුම, අංකණය, පත් ඉරු ගිණීමේ ක්‍රම යන කරුණු මෙහිලා සලකනු ලැබේ.

තල (තල්, තාල) නොමේරූ පත් (පත්‍ර) හෙවත් ලා දළුව ලිවීම සඳහා ඉතාම සුදුසු උව්‍යය යි. එය තම්බා වේලා නිසි පරිදි පිස දමා පිරිසිදු කොට සකසා ගත් කල්හි පත්හි-දෙන් (උල් කටුවෙන්) ලිවීමට ඉතා සුදුසු උව්‍යය වෙයි. පුස්තකෝලය නමින් දන්නේ එය යි. පිස දමූ කොළය පුස්තකෝලය යි. තරමක් මේරූ නො පිසූම් පත් (පත්‍ර) ඉර අවිවේ වේලා පිළියෙල කොට ගත්

පසු සුළු ලියැවිලි ලියා තැබීමට ගනු ලැබේ. බෙහෙත් වට්ටෝරු තුඩ-පත්, පණිවිඩ පතක් (පහිඹ) වැනි තාවකාලික වටිනාකමක් ඇති සුළු ලියැවිලි එහි ලියනු ලැබේ.

කම්බා යුවලක් අතර බැඳී පුස්-කොළ පත් ඉරු මිටිය සවිමත් හුයකින් (නූලකින්) වෙලා සකසා ගත් කල පුස්තකෝල පොතක් සෑදෙයි. ඊට "පොත් ගෙඩිය" යන නම වහරනු ලැබේ. පුස්තකෝල පත් ඉරුවේ මතු පිට උල් කටුවෙන් (පත්හිදෙන්) තදට අකුරු කපනු ඇත. එය එක්තරා විදියකට අකුරු සිඳීමකි. ලිඛි ධාතුවෙන් සිද්ධ ලිඛිත්, ලේඛ, ලේඛන, ලේඛං ලිඛා පසුං වැනි යෙදුම් - කියුම්වලින් අදහස් කැරෙන්නේ එවැනි කර්ත-ව්‍යකි. ගල් තලයක ගල් පෝරුවක හෝ උල් කටුවෙන් කරන්නේත් රත් පතක තඹ තහඩුවක හෝ ලෝකුරෙන් හෝ පත්හිදෙන් හෝ කෙරුණේත් එකම ලේඛන කර්-තව්‍යය යි. පත් ඉරුවේ එසේ කැපූ හෝ සිරු හෝ අකුරු පියවේ ඇසින් කියැවීම දුෂ්කර ය. එහෙයින් පලමු පියවර ඉක්ම වූ කල්හි සාමාන්‍ය-යෙන් ගැඹුම් පොතු පුළුස්සා පිළි-යෙල කොට ගත් අහුරු තුඩු සකසා ගනු ලැබේ. ඒ ගැඹුම අහුරු තුඩු පත් ඉරුවේ ඉස අත් ඇඟිල්-ලෙන් පත් ඉරුව පුරා පරිස්සමින් අතුල්ලනු ලැබේ. ඉන් පසුව දුම්මල තෙල් මඳක් පත් ඉරුවේ වත්කොට එය ක්‍රමයෙන් පත් ඉරුවට කා වදින සේ ඇඟිල්ලෙන් අතුල්ලනු ලැබේ.

පුස්තකෝලය පිළියෙල කරගන්නා අන්දම

පුස්තකෝලය සෑදීමට යොදා ගන්නේ තල ගොබයකි. එහි ඇති ඉරටු ඉවත් කිරීම පලමුවෙන් කළ යුතු ය. ඉන් පසුව එම කොළ ඔතනු ලැබේ. එසේ ඔතන ලද වට්ටු තම් වූ කොළ ජලය පිරුණු ලප මත තබනු ඇත. ගිත්දර දැමීමෙන් පසුව එම තල ගොබ ඉතා හොඳින් තම්-බෙනු ඇත. ඉන්පසු එයින් ඉවතට ගත් එම තල පත් දින තුනක් එළිමහනේ වේලනු ලැබේ. මෝල් ගසක් වැනි සිනිඳු මතුපිටක් ඇති ලියක් වටා තිතර තිතර මදි-මින් තල කොළය මැද මට්ටම් කරනු ලැබේ. එසේ මැදීමේ දී තල කොළයේ කෙළවරට බරක් යොදනු ඇත. ඔප මට්ටම් කිරීමේ පිස දමා සකසා ගැනීමෙන්

පසු ඒ කොළය වුවමනා පමණට කපා ගනු ලැබේ. පොත් හුය හෙවත් පොත් නූල - ලනුව යැවීම සඳහා රත් කළ යකඩ කුරකින් සිදුරු දෙකක් එක් එක් පත් ඉරුවේ විදිනු ලැබේ. තලපත් පිළියෙල කිරීමේ ඊළඟ පියවර වන්නේ එම පත් ඉරු එකට තබා තදින් හිර කොට පත් ඉරු එක සමාන වන පරිදි පැනි හා දුරන් යකඩයකින් පිලිස්සීම ය. ඒ නිසා එම පත් ඉරුවල පුස් බැඳීම හා පොත් කාවගෙන් සිදුවිය හැකි විනාශය ද වැළකේ. එක් වෙළුමකට අයිති වන පත් ඉරු පොත් කම්බි දෙකක් අතරට හිර කර පත් ඉරු දෙකෙළවරෙහි ඇති සිදුරු තුළින් ලනුවක් යවා කම්බි සමග හිර කොට එම ලනුවෙන් වෙලනු ලැබේ.

පොත් කමිඛ

පො

ත් කමිඛ බොහෝවිට ලී වලින් සාදනු ලැබේ. නැතහොත් ලෝහ තහඩුවලින් ද සාදනු ඇත. ලී වලින් සාදන ලද පොත් කමිඛ වර්ණවත් වූ රටාවන් යොද සකස් කරනු ලැබේ. ලෝහවලින් සාදූ පොත් කමිඛ තම් කැටයම් කපා සකස් කරනු ඇත. සමහරවිට පොත් කමිඛවලට මැණික් ගල් ද අල්ලනු ලැබේ.

එසේ කළ කල්හි ඒ දැලි අගුරු උල් කටුවෙන් කළ අකුරු සිදුරු අතරට කාවදී, එවිට පත්තිදෙන් ලියූ අකුරු මතු වී පැහැදිලි ලෙස දිස් වෙයි. ඖෂධ පැළෑටි වලින් පිළියෙළ කර ගත් තෙල් වර්ග ලෙඩ තසන, වීස පහ කරන ඖෂධයක් විය හැකි, පත් ඉරු වේයන්, කුෂිත්, කාවන් වැනි සතුන්ගෙන් පැමිණිය හැකි උවදුරින් රැක ගෙන දිගුකලක් පවත්වා ගැනීමට එය ද හේතු වෙයි.

ලීවීමට පත් ඉරු මෙසේ සකසා ගත් කල්හි එහි දෙකෙළවර සිදුරු දෙකක් විදීමට ද තැනක් ලකුණු කරනු ලැබේ.

ඉන් එක් සිදුරක් පත් ඉරු තරයේ ගෙන එයින් නූල යවා පත් ඉරු මිටිය ආරක්ෂා සහිතව බැඳ ගැනීමට පිහිට වෙයි. අනෙක සමතාව රැක ගැනීමට උපකාර වෙයි. නූලකින් එක එක ඇමුණු පත් ඉරු ගොන්න කමිඛ තමින් හැඳින්වූණු ලී පතුරු දෙක අතර තබා පත් ඇමුණු නූලෙන් තද කර වෙලාගත් කල්හි පොත් ගෙඩිය සැකසෙයි.

මෙසේ පොත් තැනීමේ කලාව පෙරදිග වැසියන් වෙතින් සියවස් ගණනාවකට උඩ දී අපරදිගවාසීන්ට ඇතැයි සිතෙයි. බටහිර දිග ජනයා ආදියෙන් ලීවිවේ පැපිරස් පත්වල ය.

ඒ රටවල පැපිරස් භාවිතය වූ කල පොත වෙළුම තම් විය. බටහිර භාෂාවන්ගේ දක්තට ඇති වොලියුම් යන වචනය සිංහලයේ වෙළුම යන්න වේ. එනිමේ වෙලීමේ අර්ථය ඇති වොල්වො, වොල්වරෙ යන්නෙන් නිපන් ශබ්දයක්, වොලියුම්, වොලියුමෙන් යන ශබ්ද ද ඊට තැකම් පායි. ඒ පොත් හෙවත් වෙළුම කෝටුවක් හෝ කෝටු

කිහිපයක් හෝ වට වෙළන ලද පැපිරස් පත් ගොන්නකි.

ලංකාවේ දැනට ඇති පැරණි ම පුස්තකාල ග්‍රන්ථය

අප රටේ පැරණි පොත පත ලීවීම සඳහා භාවිතා කළේ පුස්තකාලය බව කිව යුතු ය. මේ පුස්තකාල පොත් ආරක්ෂා කිරීම අප රටේ පුරාවස්තු ආරක්ෂා කිරීම මෙන් ම වැදගත් වනු ඇත.

අප රටේ පත්සල් ආශ්‍රිතව ඇති පොත්ගල් විහාර ලෙසින් ද අද පවා භාවිතා වෙයි. ජාතක පොත, පිරිත් පොත ආදිය පුස්තකාල පොත්වල ලියා ඇති අන්දම දැක ගත හැකි ය. අප එම පොත්වලට ජාතක පොත්වහන්සේ, පිරිත් පොත්වහන්සේ යන නාමයන් පවා භාවිතා කරන්නේ අපගේ පැරණි මුතුන්මිත්තන් පවා ඒවා ආරක්ෂා කළ නිසා ය.

1992 සිට ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද තල්පතේ පිළියම් තමැති ග්‍රන්ථ මාලාවේ පළමුවැනි කාණ්ඩයේ පෙරවදනෙහි අධිකරණ ව්‍යවස්ථා කටයුතු හා බුද්ධශාසන අමාත්‍ය එවක සංස්කෘතික කටයුතු හා

ප්‍රවෘත්ති සහ දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍ය වි.ජ.මු. ලොකුබණ්ඩාර මහතා මෙසේ සඳහන් කර තිබේ.

අපේ ජාතියේ බුද්ධිප්‍රභාව පළ කෙරෙන ජාතික හැඟීම් ප්‍රකට කෙරෙන අතහි දයාදයකි, පුස්තකාල පොත්. අපේ විද්වතුන්ගේ අවධානය යාමු වී ඇති මේ මහඟු උරුමයෙන් උපරිම ප්‍රයෝජන ගතයුතුව ඇත. මේ ග්‍රන්ථ මාලාව ඒ සඳහා හොඳ අත්වැලක් වනු ඇත. වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රයට පමණක් නොව සංස්කෘතික සාහිත්‍යය භාෂාව සමාජ දර්ශනය ගැන පර්යේෂණ කරන්නන්ට ද මෙකී ප්‍රකාශන ස්වකීය පර්යේෂණයන්ට සාධක කර ගත හැකි අගනා සම්පතකි.

පුස්තකාල ග්‍රන්ථ සාහිත්‍යය පිළිබඳව සඳහන් කරන විට මේ පිළිබඳව ලංකාවේ පමණක් නොව විදේශ රටවල පවා ප්‍රවීණ භාෂා විශාරදයකු වන මහාචාර්ය පී.ඊ.ඊ. ප්‍රනාන්දු මහතා විසින් The Sri Lanka journal of humani-tion තමැති සගරාවේ පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය මගින් පළ කරන ලද හත්වැනි කාණ්ඩයට ඉතා අගනා පර්යේෂණාත්මක ලිපියක් ලියා ඇති බව මෙහි දී සිහිපත් කළ යුතුව ඇත.

මහාචාර්ය පී.ඊ.ඊ. ප්‍රනාන්දු මහතා සඳහන් කරන අන්දමට මෙරට හා විදේශීය පුද්ගලයින් සතු වූ ද විවිධ ආයතන යන්හි ද තැන්පත් කර ඇති සිංහල පුස්තකාල පොත් සංඛ්‍යාව හැත්තෑපත් දහසකට ආසන්න ය. මෙයින් සියයට අසූපහක් ම පමණ දහ අටවන දහනව වන සියවස් තුළ ලියන ලදැයි සිතීමට සාධක ඇති බව මහාචාර්ය පී.ඊ.ඊ. ප්‍රනාන්දු මහතාගේ අදහස ය. නව ද ප්‍රමා-

ණවත් පුස්තකාල පොත් සංඛ්‍යාවක් 20 වැනි සියවසේ මුල් භාගයේ ද ලියැවුණු බව ඔහු ප්‍රකාශ කර ඇති කරුණකි.

මේ කරුණු අනුව 18 වන සියවසට පෙර ලියන ලද පුස්තකාල පොත් හමුවන්නේ ඉතා විරල වශයෙනි. ගම්පල හා කෝට්ටේ රාජධානි පැවති කාලයෙහි ලියන ලද පුස්තකාල පොත් කීපයක් ඉද හිට හමු වන තමුදු ඊට පෙර එතම් දහනුවැනි සියවසට පෙර ලියන ලදැයි සැලකිය හැකි පුස්තකාල පොත් දැනට සොයා ගෙන ඇත්තේ සතරක් පමණක් බව මහාචාර්ය පී.ඊ.ඊ. ප්‍රනාන්දු මහතා සඳහන් කරයි. අනුරාධපුර හෝ පොළොන්නරු යුගයේ ලියූ පුස්තකාල පොතක් හමු නොවූ බව ඔහු විසින් 1989 දී පුරාවිද්‍යා සඟරාවට ලියූ ලිපියක ද සඳහන් කර ඇත.

දඹදෙණි රාජධානි සමයේ හෙවත් 13 වැනි සියවසේ දී ලියන ලද පුස්තකාල පොත් සතර මෙසේ ය.

1. කොළඹ ජාතික කෞතුකාගාරයෙහි තැන්පත් කොට ඇති පාළු චූල්ලවග්ගය.
2. පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ පුස්තකාලයේ තැන්පත් කොට ඇති විසුද්ධිමග්ග ටිකාව.
3. ලන්ඩන් නුවර බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයේ පුස්තකාලයේ තැන්පත් කර ඇති සාරාන්ථදීපති තම් විනය ටිකාවේ පළමු කාණ්ඩය.
4. පැරිස් නුවර ජාතික පුස්තකාලයේ තැන්පත් කොට ඇති සාරාන්ථදීපති පිටපත.

මෙය තුන්වැනිව සඳහන් කළ බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයෙහි පුස්තකාලයේ තැන්පත් කර ඇති සාරාන්ථදීපති පුස්තකාල පොත 1902 වර්ෂයේ දී ගෙන්ර් පාකර් මහතා විසින් කුරුණෑගල අසල රිදී විහාරයේ තිබී සොයා ගත් බව වාර්තාගත වී ඇත.

කොළඹ කෞතුකාගාරයේ තැන්පත් කර ඇති චූල්ලවග්ග පුස්තකාල පොත හා දඹදෙණි යුගයේ ලියූ බව එහි අක්ෂර අනුව ද එහි සඳහන් තොරතුරු අනුව ද පැහැදිලි වන බව මහාචාර්ය ප්‍රනාන්දු මහතා සඳහන් කර ඇත.

පන්හිඳ

පුස්තකාල පොත් ලීවීම සඳහා භාවිතා කරන උපකරණය (මේ කාලයේ තම් පැන වැනි) පන්හිඳ යන නාමයෙන් හැඳින්වෙයි. මෙය යකඩ කුරකි. උල්කටුව යන නාමය ද භාවිත කෙරේ. මෙහි එක් කෙළවරක් ඉතා තියුණු උලක් සේ සකසන අතර එහි අනෙක් අග පත්‍රයක් සේ සකස් කරනු ඇත. පන්හිඳෙහි උල තෙල් ගලක උලා වර්ත්වර උල් කරනු ලබයි. සාමාන්‍ය පන්හිඳක දිග අඟල් 10 සිට 20 දක්වා වේ.

